

TYSFJORD KOMMUNE

BUDSJETT 2018, ØKONOMIPLAN 2018-2021 OG FORPLIKTENDE PLAN

Formannskapets budsjettinnstilling 23.11.2017

Politisk behandling:

Politisk behandling

Arkivsaksnr.: 17/597

Dato: xx.12.2017

Formannskap

23.11.17

Off. ettersyn

27.11.17 - 12.12.17

Kommunestyre

1x.12.17

Innholdsfortegnelse

1.	Formannskapetets budsjettinnstilling	s. 2
1.1.	Sammendrag økonomiske oversikter	s. 2
2.	Kommunens rammebetingelser	s. 3
2.1.	Befolkningsutvikling	s. 3
2.2.	Befolkningsprognose	s. 4
2.3.	Prognose frie inntekter	s. 5
2.4.	Eiendomsskatt	s. 9
2.5.	Rentekompensasjon for investeringer	s. 10
2.6.	Konsesjonskraft	s. 11
2.7.	Lønns- og prisvekst	s. 11
2.8.	Arbeidsgivers andel av pensjonsutgiftene	s. 11
3.	Finansutgifter	s. 12
3.1.	Rente	s. 12
3.2.	Lån	s. 12
3.3.	Utbytte	s. 12
3.4.	Merforbruk - inndekning av tidligere års merforbruk	s. 12
4.	Finansielle nøkkeltall	s. 13
5.	Sentraladministrasjon	s. 14
6.	Oppvekst og utdanning	s. 17
7.	Helse og omsorg	s. 22
8.	Teknisk etat	s. 28
9.	Investeringer	s. 30

Vedlegg

- 1 Formannskapetets budsjettinnstilling 2018-2021, inneholder også en oversikt over tiltak som ikke er med i vedtaket
- 2 Netto utgift pr. ansvar
- 3 Rapport over valgte tiltak i formannskapetets budsjettinnstilling
- 4 Bruk av tospråklighetsmidler
- 5 Hovedoversikt drift og investering
- 6 Budsjettskjema 1A, 1B, 2A og 2B
- 7 Gebyrer og regulativer, teknisk sektor
- 8 Rapport over tiltak som ikke er valgt i formannskapetets budsjettinnstilling
- 9 Liste over ideelle organisasjoner unntatt fra eiendomsskatt
- 10 Forpliktende plan

1. Formannskapetets budsjettinnstilling

1.1. Sammendrag øk.oversikter

Formannskapetets budsjettinnstilling til økonomiplan for perioden 2018-2021:

Netto driftsramme pr. etat i økonomiplanperioden – Formannskapetets budsjettinnstilling

Tall i hele 1 000	2017	2018	2019	2020	2021
Sentraladministrasjon	18 068	15 005	15 155	16 230	16 230
Oppvekst og utdanning	43 607	43 773	42 049	43 784	43 784
Helse og omsorg	80 369	87 086	85 849	76 683	76 539
Teknisk	22 478	23 371	23 162	23 162	23 162
Fellesutgifter- og inntekter	-1 171	4 667	-44	176	-29
Finansområdet	-163 351	-180 657	-166 252	-171 104	-168 920
SUM	0	-6 755	-81	-11 069	-9 234

Investeringer - Investeringer som blir vedtatt etter det er lagt frem som egen sak til kommunestyret vil legges inn i budsjettet fortløpende gjennom året så snart Fylkesmannen(FM) har godkjent en eventuell lånefinansiering. Ingen prosjekt påbegynnes før Fylkesmannen har gitt sin godkjenning.

Tall i hele 1 000	2018	2019	2020	2021
Formidlingslån Husbanken	4 000	4 000	4 000	4 000
Vannledning Kjøpsvik Asfaltering utføres i 2018	1 000	0	0	0
Fyrkjele Kj.skole Påbegynt i 2017	1 000	0	0	0
Vannledning Kjerrvannet Mangler godkjenning FM	1 100	0	0	0

Utbedring kai i Musken Mangler godkjenning FM	800	0	0	0
Brann garasje Storjord	Innarbeides etter vedtak	Innarbeides etter vedtak	Innarbeides etter vedtak	Innarbeides etter vedtak
Hovedplan vann	Innarbeides etter vedtak	Innarbeides etter vedtak	Innarbeides etter vedtak	Innarbeides etter vedtak
Hovedplan avløp	Innarbeides etter vedtak	Innarbeides etter vedtak	Innarbeides etter vedtak	Innarbeides etter vedtak
SUM	7 100	4 000	4 000	4 000

2. Kommunens rammebetingelser

2.1. Befolkningsutvikling

Tabellen under viser faktisk utvikling i folketallet pr. 01.01 det året de gjelder for de siste 6 årene.

Folkemengde etter aldersgrupper 2012-2017 (tabell 07459 i statistikkbanken)

Per 01.01.	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0 år	15	14	15	13	14	15
1-5 år	98	90	92	91	83	77
6-12 år	129	137	144	152	165	155
13-15 år	73	65	62	58	47	50
16-19 år	105	94	101	104	88	86
20-44 år	519	543	544	533	544	539
45-66 år	648	656	658	640	626	616
67-79 år	248	262	269	297	299	310
80-89 år	97	92	87	86	86	88

90 år +	24	25	28	22	22	24
SUM	1 956	1 978	2 000	1 996	1 974	1960

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0-15 år	315	306	313	314	309	297
16-66 år	1 272	1 293	1 303	1 277	1 258	1 241
67 år +	369	379	384	405	407	422

Som vi ser av oppsummeringen i nederste tabell synker antall barn, ungdom, vgs-elever og arbeidslivet mens antall eldre tar seg opp. Totalt folketall ser ut til å fortsette den nedadgående tendensen. Dette er en av årsakene til våre økonomiske problemer siden rammen blir fordelt basert på folketallet sett opp mot gjennomsnittlig økning på landsbasis.

2.2. Befolkningsutvikling

Tabellen under viser fremskrevet folkemengde i økonomiplanperioden. Utgangspunktet er faktisk antall pr. 01.01.2017. Det er tatt utgangspunkt i hovedalternativet (MMMM).

Framsikrevet folkemengde (tabell 11168 i statistikkbanken)

Per 01.01.	2017	2018	2019	2020	2021
0 år	16	16	16	16	16
1-5 år	80	76	79	82	84
6-12 år	161	159	146	132	128
13-15 år	52	56	72	80	75
16-19 år	78	76	68	70	77
20-44 år	533	529	517	505	488
45-66 år	620	607	614	606	609

67-79 år	312	321	317	324	328
80-89 år	92	84	86	89	92
90 år +	25	23	21	23	24
SUM	1 969	1 947	1 936	1 927	1 921

	2017	2018	2019	2020	2021
0-15 år	309	307	313	310	303
16-66 år	1 231	1 212	1 199	1 181	1 174
67 år +	429	428	424	436	444

Ved fremskrivning av folketall opererer man med 3 forskjellige utviklinger: lav, middels og høy. Hovedalternativet som er det vi benytter er en middels utvikling i fruktbarhet, levealder, innenlands flytting og innvandring.

Vi ser av tabellen av gruppen med barn og ungdom holder seg forholdsvis stabil mens vgs-elever og arbeidslivet har en nokså dramatisk nedgang samtidig som antall eldre øker. Dette vil gi oss problemer med å rekruttere i de stillingene vi har som igjen gjør det vanskelig å gi en god nok tjeneste til de som trenger det.

2.3. Prognose frie inntekter

Prognosemodellen 16.10.17 er lagt inn med følgende forutsetninger i BØP-perioden:

Skatteinntekt: 44,5 millioner

Folketall: 1 947 per 01.01.2018. Dette er ut fra SSB middelalternativ.

Det er ikke lagt inn lønns- og prisjusteringer utover 2018, dette for at tallene blir så usikker og at man ønsker å beholde likest mulig sammenligningsgrunnlag.

Tabellen nedenfor viser utvikling i de frie inntektene de siste årene og prognose for økonomiplanperioden.

Tall i hele 1000	Regnskap		Budsjett				
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rammetilskudd	88 719	93 907	95 160	98 301	95 102	95 172	95 258
Skatt	42 142	43 277	42 000	44 500	44 500	44 500	44 500
Sum	130 861	137 184	139 700	142 800	139 600	139 700	139 800
Nominell vekst	1,1	4,8	1,8	2,2	-2,2	0,1	0,1

Manglende folketallsøkning gir en svak økning i rammeoverføringer.

Spesifisering av rammetilskuddet

Tall i hele 1000	2017	2018	2019	2020	2021
Innbyggertilskudd	45 880	46 289	46 380	46 434	46 501
Utgiftsutjevning	30 074	29 136	29 162	29 178	29 197
Overgangsordning-INGAR	-199	530	-	-	-
Saker særskilt fordeling	231	228	228	228	228
Nord-Norge-tilskudd	3 376	3 352	3 329	3 329	3 329
Småkommunetilskudd	5 543	5 543	5 543	5 543	5 543
Regionsentertilskudd	97	193	192	192	192
Ordinært skjønn	444	2 761	-	-	-
Bud.avt. H, FrP, KrF, V - Stortinget	-155	-	-	-	-

RNB 2017 - endr i rammetilsk.	96	-	-	-	-
Sum rammetilsk. uten innt.utj	85 387	88 033	84 834	84 904	84 990
Netto inntektsutjevning	9 773	10 268	10 268	10 268	10 268
Sum rammetilskudd	95 160	98 301	95 102	95 172	95 258
Skatt på formue og inntekt	44 500	44 500	44 500	44 500	44 500
Sum skatt og rammetilsk.	139 700	142 800	139 600	139 700	139 800

Kort forklaring til de forskjellige postene:

Innbyggertilskudd

Innbyggertilskudd blir i utgangspunktet fordelt med et likt beløp per innbygger. Dette beløpet er 23.726 kroner i 2018.

Gjennom utgiftsutjevning, Korreksjon for elever i statlig og private skoler, tilskudd med særskilt fordeling og INGAR skjer det så en omfordeling av disse midlene.

Utgiftsutjevning

Gjennom utgiftsutjevningen omfordeles innbyggertilskuddet mellom kommunene ved hjelp av behovsindeksen. Midler omfordeles fra kommuner med lavt beregnet utgiftsbehov til kommuner med høyt beregnet utgiftsbehov. Utgiftsutjevningen skal gi kompensasjon for forskjeller i utgiftsbehov som kommunene ikke kan påvirke selv.

Utgiftsbehovet er et anslag på hvor mye det vil koste for kommunene samlet å gi velferdstjenester til innbyggerne sine. Det beregnes også et utgiftsbehov for hver enkelt kommune i utgiftsutjevningen ved hjelp av behovsindeksen.

Behovsindeksen forteller noe om hvor dyr en kommune er å drive i forhold til landsgjennomsnittet. Den samlede behovsindeksen er beregnet ved hjelp av et sett kriterier og vekter som sier noe om hvorfor kommunenes utgifter varierer. Indeksen brukes videre til å beregne kommunens trekk eller tillegg i utgiftsutjevningen.

Overgangsordning - INGAR

Endringer i kriteriedata, befolkningsnedgang og systemendringer i inntektssystemet kan for enkeltkommuner føre til brå nedgang i rammetilskuddet fra et år til det neste.

Inntektsgarantiordningen (INGAR) skal skjerme kommunene mot slike endringer.

Ordningen er utformet slik at ingen kommune skal ha en vekst i rammetilskuddet fra et år til det neste som er lavere enn 400 kroner under veksten på landsbasis, målt i kroner per innbygger.

Ordningen finansieres ved et likt trekk per innbygger i alle landets kommuner. Endringer som omfattes av inntektsgarantiordningen er strukturelle endringer i inntektssystemet, innlemming av øremerkede tilskudd, endringer i befolkningstall og kriteriedata, og endringer i regionalpolitiske tilskudd. Endringer i skjønntilskuddet, veksttilskuddet og i skatteinntektene eller skatteutjevningen inngår ikke i beregningsgrunnlaget for inntektsgarantiordningen.

Veksten i rammetilskuddet fra 2017 til 2018 er på landsbasis 704 kroner per innbygger. Dette innebærer at kommuner som har en vekst i rammetilskuddet som er lavere enn 304 kroner per innbygger, vil bli kompensert opp til denne vekstgrensen.

Tysfjord kommunes vekst i rammetilskuddet fra 2017 til 2018 er -39 kroner per innbygger, og kommunen får derfor 343 kroner per innbygger gjennom inntektsgarantiordningen. Alle kommuner er med på å finansiere inntektsgarantiordningen og blir trukket med et likt beløp per innbygger i innbyggertilskuddet. For 2018 er trekket på -71 kroner per innbygger.

Saker særskilt fordeling

Noen enkeltsaker fordeles ikke etter inntektssystemets ordinære kriterier, men gis en særskilt fordeling. For 2018 mottar Tysfjord kommune 2.761.000 kroner for helsestasjon/skolehelsetjeneste. Dette er for å styrke helsestasjons- og skolehelsetjenesten inkludert jordmortjenesten. Midlene er fordelt til kommunene basert på antall innbyggere i alderen 0-19 år med et minstenivå på 100.000 kroner per kommune.

Distriktstilskudd Nord-Norge

Distriktstilskudd Nord-Norge gis til kommuner i Nord-Norge.

Tilskuddet går til alle kommuner i Namdalen og de tre nordligste fylkene og gis som en sats per innbygger. Satsen differensieres mellom ulike områder. For Tysfjord kommune utgjør dette kr 1.710 per innbygger.

Småkommunetilskudd

I tillegg til distriktstilskudd Nord-Norge gis det et småkommunetillegg til kommuner med under 3 200 innbyggere. Dette tillegget gis med en sats per kommune etter distriktsindeks.

Distriktsindeksen måler graden av distriktsutfordringer i en kommune og består av ulike indikatorer som måler forskjeller i geografi, demografi, arbeidsmarked og levekår.

Regionsentertilskudd

Regionsentertilskuddet tildeles kommuner der det er fattet et nasjonalt vedtak om sammenslåing i perioden for kommunereformen, og som etter sammenslåingen får over om lag 8 000 innbyggere. Tilskuddet tildeles med en sats på 66 kroner per innbygger og en sats per sammenslåing på 3 158 000 kroner. Satsene er satt slik at 40 pst. av det samlede tilskuddet fordeles med lik sats per innbygger, mens 60 pst. fordeles med lik sats per sammenslåing. Kommuner som mottar storbytilskudd kan ikke motta regionsentertilskudd.

Regionsentertilskuddet fordeles til de nye kommunene, men utbetales til den enkelte kommune i sammenslåingen etter den enkelte kommunes andel av innbyggerne i den nye kommunen.

Ordinært skjønn

Skjønnskuttet blir brukt til å kompensere kommuner for spesielle lokale forhold som ikke fanges opp i den faste delen av inntektssystemet.

Basisrammen er satt til 1 360 000 000 kroner i 2018. Kommunal- og regionaldepartementet fastsetter de fylkesvise rammene, mens fylkesmannen foretar fordelingen til den enkelte kommune. I tillegg til fordelingen som er gjort er det satt av fylkesvise rammer for skjønnskutt til fordeling gjennom året.

Budsjettavtale H, FrP, KrF, V - Stortinget og RNB 2017 - endr i rammetilskudd

Resultat av budsjettforhandlinger.

Netto inntektsutjevning/skatteutjevning

Inntektsutjevningen utjevner delvis forskjeller i skatteinntekter mellom kommunene.

Inntektsutjevningen for kommunene omfatter inntekts- og formuesskatt fra personlige skattytere og naturressursskatt fra kraftforetak.

Kommuner med skatteinntekter under landsgjennomsnittet blir kompensert 60% av differansen mellom egen skatteinntekt og landsgjennomsnittet. Kommuner med skatteinntekter på under 90% av landsgjennomsnittet blir i tillegg kompensert 35 % av differansen mellom egne skatteinntekter og 90 % av landsgjennomsnittet. Finansieringen av tilleggskompensasjonen skjer ved at hver kommune trekkes med et likt beløp per innbygger.

Skatt på formue og inntekt

Skatt på formue og inntekt er basert på anslag fra KS sin prognosemodell med en liten justering.

Innbyggertilskuddet inkludert utgiftsutjevning og INGAR er basert på innbyggertallet pr. 01.07.2017, Skatteutjevning blir basert på innbyggertallet per 01.01.2018.

2.4. Eiendomsskatt

Ordinær sats for eiendomsskatt er 7 promille både for private eiendommer, næring og verker og bruk.

Hvert år får kommunen eiendomsskattegrunnlag for kraftanlegg fra Skatteetaten. Det har vært nedgang i disse tallene siden 2016, også i 2018 er det forventet en nedgang på ytterligere 670.000,- som gir en direkte reduksjon i eiendomsskatt for verker og bruk.

Grunnlaget for eiendomsskatt fra vannkraftverk beregnes to år etter inntektsåret. Det betyr i praksis at den beregnede skatte tekniske verdien på kraftverkene i 2016 danner grunnlag for den kommunale eiendomsskatten i 2018. Nedgangen i eiendomsskatt skyldes lavere kraftpris samt økt grunnrenteskatt. All taksering av verker og bruk skal utføres av eksterne takstfirmaer.

Eiendomsskatt for næring og private eiendommer ble innført i 2008. Alle eiendommer ble da taksert og vi har basert utskrivning av skatten på dette i tillegg til feilrettinger som er gjort på bakgrunn av klager. I følge loven er takstene gyldige i 10 år, det betyr at det må gjøres en retaksering i 2018. Det finnes flere forskjellige alternativ til hvordan en slik taksering kan gjennomføres: Kontorjustering eller fullstendig taksering. En fullstendig retaksering er meget tidkrevende og kostbar. Stipulert til 2,0 millioner kroner, inkludert en prosjektstilling på teknisk etat. Det anbefales en kontorforretning som vil ha betydelig lavere kostnader. Ei kontorforretning kan ikke øke skattetakstene med mer en 10 %. I praksis vil alle takstene stå urørt, mens vi fjerner 10 % feilmargin. Etter 10 år med eiendomsskatt på eiendom, er det ikke lenger behov for feilmargin. Det gir samme resultat som å øke takstene, men er arbeidsbesparende. Feilmarginer må fjernes i forbindelse med ny kommunestruktur, da det er tekniske problemer i regnskapsprogrammene i de forskjellige kommunene.

2.5. Rentekompensasjon for investeringer

Det finnes to forskjellige rentekompensasjonsordninger og en ordning for investeringstilskudd:

- Rentekompensasjon for kirkebygg skal stimulere til sikring og bevaring av kirkene, kirkenes utsmykning og inventar.
- Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg skal stimulere kommunene til å rehabiliterer, og investere i skole- og svømmeanlegg.
- Investeringstilskudd til sykehjemsplasser og omsorgsboliger skal stimulere kommunene til å fornye og øke tilbudet av sykehjemsplasser og omsorgsboliger for personer med behov for heldøgns helse- og omsorgstjenester, uavhengig av alder, diagnose eller funksjonshemming.

Beregningsgrunnlaget for rentekompensasjon er de påløpte kostnadene til prosjektet, inklusiv moms, som Husbanken godkjenner ved søknad om utbetaling.

Rentekompensasjon beregnes på grunnlag av rentekostnader etter et tilsvarende husbanklån med flytende rente over 20 år med 5 års avdragsfrihet med 6 måneders termin.

Investeringstilskudd gis ut fra en prosentsats av godkjente anleggskostnader inntil en maksimalgrense. Gjennomsnittet av den statlige tilskuddsandel per boenhet er 50 prosent av maksimalt godkjente anleggskostnader. Dette fordeles med 55 prosent per sykehjemsplass og 45 prosent per omsorgsbolig. I 2017 er maksimalt tilskudd for sykehjemsplass 1.730.000 og for omsorgsbolig 1.415.000. Kommunen har plikt til å disponere plassene i en periode på minst 30 år. Tilskuddet avskrives med 3,33 % per fullført år fra utbetalingsdato.

Det er budsjettert med en rentekompensasjon på 1,082 millioner i 2018. Videre for økonomiplanperioden er det beregnet følgende utvikling:

Tall i hele 1 000	2018	2019	2020	2021

Skole	309	299	288	277
Omsorg	706	700	693	686
Kirke	67	65	62	60
SUM	1 082	1 064	1 043	1 023

2.6. Konesjonskraft

Tysfjord kommune har et totalt volum 25 783 MWh. Det er inngått en avtale med Ishavskraft som skal forvalte konesjonskraften for oss ut 2019. Det er fastsatt en budsjettpris for 2018, 2019 fastsettes på et senere tidspunkt.

Budsjett 2018 er lagt på bakgrunn av inngått avtale. Denne er så videreført ut økonomiplanperioden siden dette er det beste anslaget vi har inntil ny avtale er på plass. Prisen på kraft er lav men har tatt seg noe opp høsten 2017, det foreligger per tiden ingen indikatorer på at det kommer til å bli noen stor økning i kraftprisen med det første.

Tall i hele 1 000	2018	2019	2020	2021
Inntekt	6 987	6 987	6 987	6 987
Utgift	4 280	4 280	4 280	4 280
Sum	2 707	2 707	2 707	2 707

2.7. Lønns- og prisvekst

I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2018 anslås samlet lønns- og prisvekst for kommunesektoren til å bli 2,6 %.

Selve lønnsvekstanslaget er på 3,0 % med virkning fra 01.05.2018. Dette utgjør 1.900.000 kroner. Det er ikke budsjettert med noen prisvekst utover de endringer som hver enkelt leder har lagt inn for avtaler som er inngått.

Den videre økonomiplanperioden (2019-2021) er ikke justert for lønns- og prisvekst verken på inntekts- eller utgiftssiden. Dette er på grunn av at anslagene blir veldig usikker så langt frem i tid.

2.8. Arbeidsgivers andel av pensjonsutgiftene

I budsjettforslaget er pensjonspremier basert på informasjon fra leverandørene lagt til grunn. Beregningene gir følgende beregningssatser for 2018:

- KLP 20,27 % av brutto lønnsutgift for fellesordningen

- KLP 19,91 % av brutto lønnsutgift for sykepleiere
- SPK 11,19 % av brutto lønnsutgift for lærere

Arbeidstakers andel står fortsatt på 2 %.

I tillegg til premie er også premieavvik en stadig viktigere post for oss. Ved innføring av de nye reglene i 2002 var tilbakebetalingstiden satt til 15 år. I 2012 ble dette endret til 10 år og 2015 ble den redusert ytterligere til 7 år. Dette har som konsekvens at den årlige utgiften til tilbakebetaling øker raskere enn tidligere planlagt. Vi har tidligere år prøvd å justere ned forventet premieavvik med å bruke av premiefondet da bruk av dette gir en avkortning av premieavviket med ca. 1:1 i tillegg til at det bedrer likviditeten tilsvarende. I økonomiplanperioden har vi imidlertid gått bort fra dette og heller valgt å maksimere inntektsføringen av premieavvik da dette letter budsjettet noe. Dette har en uheldig effekt på lang sikt da det øker premieavvik som må amortiseres (tilbakebetales) og det forverrer likviditeten.

Per 31.12.2016 har kommunen et opparbeidet premieavvik på kr 24.446.000,-.

3. Finansutgifter

3.1. Rente

Tysfjord kommune har vedtatt et finansreglement som sier at minst $\frac{1}{3}$ av våre lån skal ha fast rente, $\frac{1}{3}$ skal ha flytende rente mens resterende fordeles som vi ønsker. Per tiden ligger i overkant av $\frac{1}{3}$ på fast rente mens resterende ligger på flytende rente.

Våre fastrentelån ligger på mellom 1,75 % og 2,94 % mens flytende rente i Kommunalbanken ligger på 1,5 %, Husbanken på 1,623 % og KLP på 1,9% og 1,95%. Det er budsjettet med dagens fastrente samt flytende rente + 0,2 % ekstra. Dette er helt marginalt og meget sårbart for eventuelle renteøkninger.

3.2. Avdrag

Det er budsjettet med avdrag på lån slik at vi ligger helt ned mot minste tillatte avdrag.

3.3. Utbytte

Det er budsjettet med et utbytte fra Nord-Salten Kraft AS på kr 3.000.000,-. Beløpet ligger fast i hele økonomiplanperioden.

3.4. Merforbruk - inndekning tidligere års merforbruk

Forpliktende plan legger opp til følgende nedbetalingsplan:

År	Merforbruk	Inndekning per år						
		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
2012	9 306 000	6 754 626	81 320	2 470 054				
2013	12 146 000			8 598 745	3 547 255			
2014	12 032 000				5 686 948	6 345 052		
2015	8 239 000					4 654 948	3 584 052	
2016	10 045 000						5 000 000	5 045 000
SUM	51 768 000	6 754 626	81 320	11 068 799	9 234 203	11 000 000	8 584 052	5 045 000

Det legges opp til en inndekning av opparbeidet underskudd som fordeler seg over de neste 8 årene. Målet er å bringe økonomien i balanse i 2018 for så i 2019 forsiktig begynne på nedbetalingen. Dette fordi man må få tid til å iverksette de tiltakene som blir vedtatt.

4. Finansielle nøkkeltall

Finansielle nøkkeltall oppsummerer konsekvensen av den profil som økonomiplanen legger opp til.

Brutto og netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene

Tall i hele 1 000	2017	2018	2019	2020	2021
Sum driftsinntekt	228 375	253 631	242 889	244 751	242 537
Sum driftsutgift	234 775	253 411	247 242	238 147	237 798
Brutto driftsresultat	-6400	220	-4 353	6 604	4739
I prosent	-0,13 %	0,09 %	-1,79 %	2,70 %	1,95 %
Netto driftsresultat	298	6 491	-181	10 805	89710
I prosent	0,13 %	2,56 %	-0,07 %	4,41 %	3,70 %

Brutto driftsresultat forteller hvor stor del av kommunens driftsinntekter som er igjen til å dekke netto renter og avdrag, investeringer, avsetninger og inndekning av tidligere års merforbruk.

Netto driftsresultat forteller hvor stor del av kommunens driftsinntekter som er igjen til å dekke investeringer, avsetninger og inndekning av tidligere års merforbruk.

Fylkesmannen anbefaler at netto driftsresultat bør være på minst 1,75 % for at kommunen skal ha en akseptabel handlefrihet. For Tysfjord kommune ligger dette målet langt frem i tid så det er viktig at vi setter i gang de nødvendige prosesser så raskt som mulig.

Rente- og avdragsbelastning

Tall i hele 1 000	2017	2018	2019	2020	2021
Renter og avdrag	11 693	11 578	11 578	11 578	11 578
% av dr.innt	5,2 %	4,8 %	4,8 %	4,8 %	4,8 %
Lånegjeld	165 000	162 000	159 000	156 000	156 000
% av dr.innt	72 %	67 %	66 %	65 %	63 %

Basert på de investeringer som er vedtatt i dag holder vi oss på samme nivå som vi har gjort de siste årene. Det ligger inne flere forslag til nye investeringer i budsjettet, disse er ikke tatt med i denne oversikten siden det avhenger først og fremst av kommunestyrets vedtak i hver enkelt sak i tillegg til Fylkesmannens godkjenning av låneopptaket som finansiering der dette er aktuelt.

5. Sentraladministrasjon

Status

Sentraladministrasjonen inneholder forskjellige støttefunksjoner som betjener alle kommunalområder med enheter i Tysfjord kommune. Etaten består av følgende enheter:

- Rådmannen
- Folkevalgte
- Serviceavdelingen
- Økonomi- og personal avdelingen
- Bibliotek
- IKT
- NAV - Beskrevet i eget avsnitt

Rådmannens oppgave fremgår av kommunelovens § 23. Rådmannen og rådmannens ledergruppe har ansvaret for å fremme forslag til overordnet strategi og planverk til behandling hos politisk myndighet, gjennomføre politiske vedtak, utvikle og gjennomføre handlingsplaner samt utøve det overordnede lederskapet av kommunens virksomhet.

De ulike fagområder som i dag rapporterer til rådmannen selv har som hovedoppgave å bistå politisk myndighet samt legge til rette for etatenes virksomhet, yte bistand samt ivareta kontakten mot myndighetene vedrørende forhold for kommunen som helhet. Kostnadene vedrørende politiske utvalg ligger administrativt under rådmannen, mens den politiske ledelsen styrer og er ansvarlig for den politiske virksomhet.

Stab økonomi- og personal har som hovedoppgaver å gi etater/enheter bistand, råd, veiledning og oppfølging. En av hovedoppgavene er å utvikle systemer og rutiner innenfor ulike områder, slik at lover og forskrifter ivaretas, samtidig som ressurser disponeres effektivt. Staben har også flere løpende driftsoppgaver slik som føring av regnskap, fakturering, utbetaling av lønn med mer.

Stab økonomi- og personal har 6,2 stillingshjemler. I tillegg har avdelingen per tiden en prosjektstilling med ekstern finansiering. Økonomileder skal medio oktober ut i fødselspermisjon. Det vil bli inngått avtale etter § 28, i Kommuneloven. Dette innebærer at Narvik kommune vil overta økonomilederrollen. Det er budsjettet med en stilling i denne sammenhengen samt at man søker ekstern finansiering i form av skjønnsmidler og reformstøtte i forbindelse med kommunereformen.

Det er vedtatt i AMU at det skal bli ett stabsområde, service, økonomi og personal hvor også IKT og bibliotek vil inngå. Dette er ikke iverksatt ennå.

Under serviceavdelingen ligger også samisk språkkonsulent. Her ligger det faglige ansvaret for samisk språk samt ansvar for koordinering, oppfølging og utvikling av det samiske språkarbeidet i kommunen.

Generelt for hele sentraladministrasjonen har innføring av ekspedisjonstid på rådhuset frigjort mer tid til å utføre arbeidsoppgavene.

Folkebiblioteket i Tysfjord består av et hovedkontor i Kjøpsvik med egen avdeling på Drag og et lite skolebibliotek på Storjord. I tillegg har vi en samisk bokbuss som turnerer i noen norske og svenske kommuner. På grunn av at budsjettet for Storjord-biblioteket var under 5.000,- er dette lagt inn under hovedbiblioteket Kjøpsvik.

NAV

Partnerskapet er NAV kontorets ledelse og består av NAV-leder og rådmann i Tysfjord kommune. NAV- kontoret driftes med 2 kommunalt ansatte og 3 statlige ansatte. Fortiden er en statlig stilling i permisjon. Kontoret ledes av NAV-leder som er statlig ansatt. NAV leder styrer etter kommunale og statlige systemer og budsjett.

NAV-leder har det daglige driftsansvaret for kontoret. Organisasjonsmodellen er i størst mulig grad tilpasset overordnet mål og disponeringsbrev fra staten, økonomiplan for kommunen og føringer fra Fylkesmannen.

Organisasjonsmodellen ved NAV har fokus på helhetlig arbeid med den enkelte bruker.

Enheten har som mål «Arbeid først» i alle ledd.

NAV Tysfjord skal ha fokus på markedsarbeid, dette som et ledd i tenkningen «Arbeid først». Det er også fokus på aktivitet fremfor passivitet og på å fremme deltagelse i arbeidslivet foran fokuset på ytelse. Kontoret skal bistå bedrifter ved rekruttering eller permitteringer. NAV Tysfjord skal veilede og følge opp ungdom i skole og arbeid. Det er et særlig fokus på ungdom under 30 år. Arbeid med sykefraværsoppfølging er et viktig område, og har høy fokus i kontoret.

Utfordringer

I sentraladministrasjonen er det mange små enheter som består av helt ned i bare en person. For å klare å eliminere noe av denne sårbarheten er det vedtatt i AMU at det skal bli ett stabsområde; service, økonomi og personal hvor også IKT og bibliotek vil inngå.

I serviceavdelinga har det vært vakanse i stilling, noe som medfører at øvrige ansatte på rådhuset må hjelpe til for og få oppgavene utført. Dette håper man å unngå med den nevnte sammenslåingen. Samisk språkkonsulent har til rådighet 1,5 stillinger. Dette er derfor et sårbart område hvor det er vanskelig å få til et fagmiljø. Dette er en utfordring det kan jobbe med.

På økonomi- og personalavdelingen gir stramme økonomiske rammer og reduksjon i stillinger utfordringer med å få utført arbeidsoppgavene på en forsvarlig måte. Kravene til effektivisering i støttefunksjonene blir stadig større. Med den spesialisering av arbeidsplasser dette vil medføre vil det være viktig å gjøre avdelinga minst mulig sårbar ved sykdom og vakanse.

NAV Tysfjord har utfordringer i forbindelse med den anstrengte økonomien til kommunen, og da særlig med hensyn til den lovpålagte ytelsen «Økonomisk sosialhjelp». Ytelsen skal være det absolutt siste sikkerhetsnett til en bruker, og kun benyttes i særlige tilfeller. Til tross for dette har NAV-kontoret en jevn strøm av slike saker til behandling gjennom året. Hver sosialsak behandles omhyggelig, og da i første omgang med tanke på brukerens livssituasjon. Men i en tid hvor kommunens økonomiske situasjon står så høyt på dagsorden, opplever kontoret utfordringer med at sosiale saker blir ekstra tidkrevende å behandle. Det er i en del tilfeller krevd refusjon i ytelse når en har gått over til statlige ytelser. Dette går igjen ut over ressursbruken, og da med hensyn til andre oppgaver NAV-kontoret også skal utføre.

Befolkningsprognose

Befolkningsprognosen har liten innvirkning på det arbeidet som skjer i denne etaten da jobben i stor grad går ut på å serve de andre etatene og å oppfylle lovens krav.

Nøkkeltall

Det er ikke utarbeidet noen spesielle nøkkeltall for etaten.

Styring på mål

Tjenestoområde: Økonomi- og personalavdeling

Tjenestekvalitet	Status	Mål 2018	Mål 2019	Nordland 2017	Landet 2017
Andel inkassosaker – inngående faktura	0 %	0 %	0 %		
Andel balansekontoeer avstemt per termin	5 %	50 %	60 %		

6. Oppvekst og utdanning

Grunnskoleopplæringens formål er definert i Opplæringsloven kap.1 § 1-2.

Rett til tjenesten er hjemlet i Opplæringsloven kap.2 § 2-1.

Skolene gir grunnskoletjeneste til de som etter § 2-1 har rett til tjenesten.

Innholdet i tjenesten er hjemlet i Opplæringsloven kap. 2 § 2-3.

Målene for de ulike fagene er definert i K06-samisk og skolenes lokale læreplaner.

Barnehagens formål og innhold er definert i Barnehageloven kap.1 § 1 – 2.

Målinger foretatt av Utdanningsdirektoratet viser at våre elever har et godt læringsmiljø selv om ulike målinger varierer litt. Skolene deltar fortsatt i en større satsing på læringsmiljøet i regi av Utdanningsdirektoratet. Bedre læringsmiljø startet høsten 2013 og ble avsluttet i februar 2015.

I den Nasjonale satsingen Vurdering for læring har lærerne blitt kurset i mars 2015 satsingen varte ut 2016. Videre deltar skolene i den Nasjonale satsingen Ungdomstrinn (Kommunalt har vi bestemt at det er Skolen) i utvikling fra høsten 2016 og vil vare ut 2017.

Kontoret har holdt tildelt budsjett.

Barnehagene og skolene deltar i en nasjonal satsing kalt Språkløyper fra høsten 2017.

Hovedfokuset er fortsatt den grunnleggende lese- og skriveopplæringa og tidlig ”luke ut” elever som sliter og eventuelt sette i verk tiltak. Det virker som om grunnlaget som blir lagt på småskoletrinnet er bra (lese- og regne tester).

Fokuset er også på kjernefagene norsk, matematikk og engelsk.

Skolene og barnehagene har fortsatt et stort fokus på mobbing. Både skolene og barnehagene benytter deler av ”Det er mitt valg” i forebyggende mobbing. Alle skolene har skrevet under på et mobbemanifest i 2013 og barnehagene har laget vennskaps manifest sammen med ordføreren og oppvekstsjefen.

Barnehagene har fortsatt store utfordringer med innføringen av digital kompetanse. Det betyr at personalet må kurses og at det må satses på innkjøp av digitalt utstyr.

Skolene har gjennomført prøveeksamen digitalt og fra høsten 2018 skal ordinær eksamen gjøres digitalt. Det trenges fortsatt en innsats for å bedre maskinparken.

Tysfjord kommune sliter fortsatt med å få tilsatt kvalifisert personale i skolene.

Skole og barnehagene utarbeider egne planer og rutinebeskrivelser som er styrende for virksomhetene

Kommunen vedtar årlig barnehagepris i henhold til statens satser for makspris. Kommunen følger statens minimumsbestemmelser for søskenmoderasjon.

Status

Under oppvekstetaten sorterer.

Drag skole, Kjøpsvik skole, Storjord oppvekstsenter, Drag barnehage, Pæsatun barnehage, Drag SFO, Kjøpsvik SFO, Voksenopplæringen, Flyktningetjenesten, Kulturskolen.

I tillegg finansierer vi driften og har tilsyn ved Arran barnehage.

Storjord montessoriforening holder på å etablere montessoriskole på Storjord. Dette er hensyntatt i budsjett og økonomiplan.

Tysfjord kommune har ikke tatt imot nye flyktninger, men noe familieforening har funnet sted. Disse har blitt betjent av en flyktningekoordinator som betjenes med ei 20% stilling. Tjenesten har holdt seg innenfor budsjettet.

Utfordring

Det er utfordringer med å få tilsatt 100% kvalifiserte lærer på alle skolene, og vanskelig å få tilsatt nok mange barnehagelærere i barnehagene.

Den økonomiske situasjon er også en utfordring for skoler og barnehager. Det er ingen økonomisk frihet for oppgradering av lærebøker, materiell, utstyr, fornye utslitt inventar og vedlikehold av bygninger.

Rekruttering av kvalifisert personale må fortsatt prioriteres. Dette gjelder både norsk og lulesamisk som undervisningsspråk.

Innkjøpsstopp og reduksjon i bruk av vikarer har preget skolene og barnehagenes drift. Dette gjør utviklingsarbeid vanskelig.

Befolkningsprognose

Tabell under punkt 2.2

Nøkkeltall

I elevundersøkelsen for 2016 – 2017 vises følgende data for skolene i Tysfjord:

7. Trinn

Indikator og nøkkeltall	Tysfjord	Nordland	Nasjon
<u>Læringskultur</u>	4,0	4,0	4,1
<u>Elevdemokrati og medvirkning</u>	4,0	3,8	3,8
<u>Faglig utfordring</u>	4,2	4,1	4,1
<u>Felles regler</u>	4,3	4,3	4,3
<u>Trivsel</u>	4,4	4,3	4,4
<u>Mestring</u>	4,0	4,0	4,1
<u>Støtte fra lærerne</u>	4,6	4,4	4,4
<u>Motivasjon</u>	3,5	3,9	4,0
<u>Vurdering for læring</u>	4,1	3,9	3,9
<u>Støtte hjemmefra</u>	4,4	4,3	4,4
<u>Mobbing på skolen</u>	1,2	1,4	1,3

10. Trinn

Indikator og nøkkeltall	Tysfjord	Nordland	Nasjon
<u>Læringskultur</u>	4,0	3,7	3,8
<u>Elevdemokrati og medvirkning</u>	3,1	3,3	3,3
<u>Faglig utfordring</u>	4,4	4,2	4,2
<u>Felles regler</u>	3,9	3,8	3,9
<u>Trivsel</u>	3,8	4,1	4,2
<u>Mestring</u>	3,6	3,9	4,0
<u>Utdanning og yrkesveiledning</u>	3,9	3,7	3,8
<u>Støtte fra lærerne</u>	4,1	4,0	4,0
<u>Motivasjon</u>	3,2	3,4	3,5
<u>Vurdering for læring</u>	3,2	3,2	3,3
<u>Støtte hjemmefra</u>	3,7	3,9	4,0
<u>Mobbing på skolen</u>	1,4	1,3	1,3

Ved hovedopptak 01. mars fikk alle barn tildelt barnehageplass.

Tallene er fra BASIL registrering i desember og GSI registrering i oktober. Disse tallene kan avvike fra tall som den enkelte enhet opererer med.

	2015	2016	2017
Antall plasser i barnehage inkl. priv barnehager	79	76	Telling 15.des

Antall elever i grunnskolen	217	201	213
------------------------------------	-----	-----	-----

Regnskapstall og budsjett-tall for oppvekst og utdanning

Regnskap 2016	Budsjett 2016	%
42 309 130	45 239 781	94

Styring på mål

Tjenesteområde: Skole					
Tjenestekvalitet	Status	Mål 2017	Mål 2018	Nordland 2017	Landet 2017
Brukerundersøkelse for foreldrene			Etableres		
Måling av trivsel		Nivå for fylket			
Elevundersøkelsen, ant elever som har opplevd mobbing 7.og 10.trinn	7.trinn; fra 1,5 til 1,2 10.trinn; fra 1,1 til 1,4	Null toleranse			
Resultat nasjonale prøver lesing for 5.8.og 9. trinn	Satsingsområde (SiU)				

Vurdering for læring (ikke med i målingen, men tas inn for å vise resultat av prosjektet)	7.trinn Fra 3,6 til 4,1 10.trinn; fra 3,3 til 3,2				
Samfunn	Status	Mål 2017	Mål 2018	Nordland 2017	Landet 2017
Andel elever som begynner i videregående skole		100 %	100 %		
Organisasjon	Status	Mål 2017	Mål 2018	Nordland 2017	Landet 2017
Andel lærere med formell pedagogisk utdanning		100 %	100 %		

Tjenesteområde: Barnehage					
Tjenestekvalitet	Status	Mål 2017	Mål 2018	Nordland 2017	Landet 2017
Brukerundersøkelse: fra KS			Utført		
Tilsyn og kvalitetsutvikling av barnehagene	Under arbeid	Implementeres			
Ståstedsanalyse	Høsten 2016				

Samfunn	Status	Mål 2017	Mål 2018	Nordland 2017	Landet 2017
Andel barn som går i barnehage 2 – 6 åringer.	?	100 %	100%		
Organisasjon	Status	Mål 2017	Mål 2018	Nordland 2017	Landet 2017
Andel pedagogiske ledere/styrer med formell pedagogisk utdanning.	90 %	100 %	100%		

7. Helse og omsorg

Status

Helse- og omsorgsetaten yter mange ulike lovpålagte tjenester til befolkningen. Vi skal sørge for at innbyggerne opplever trygghet og kvalitet på de tjenestene de mottar. Tjenestene skal leveres i henhold til gjeldende lovverk og i forhold til kommunes økonomiske situasjon. På bakgrunn av nedbemanning, kommunes økonomiske situasjon og skjærpede krav til kommunen er vi nå i en situasjon der vi har problemer med å innfri både forventninger og lovkrav.

Rekruttering av personell er også en stor utfordring i flere av tjenestene.

Den kommunale fysioterapi ivaretar primært oppgaver knyttet til institusjoner som sykehjem, skoler og barnehager. Det tilbys rehabilitering til innbyggere som er henvist fra sykehus etter innleggelser, samt koordinering i forhold til hjelpemiddelsaker og annet. I tillegg er en avtale med privatpraktiserende fysioterapeut på Drag omgjort til en kommunal stilling. Oppgaver som er lagt til denne stillingen er pasienter henvist fra fastleger. Stillingen lyses ut når det er klart med lokaler på Drag.

Samarbeidsavtalen med Nordlands Fylkeskommune utløper 31.12.17.

De sentrale satsningsområder innen folkehelse har jfr. avtalen vært: helsefremmende skoler/-barnehager, fokus på livsstilsrelaterte sykdommer, herunder frisklivssentralen, og reduksjon av antall uføre, arbeidsledige og sosialhjelpsmottakere. Det arbeides nå med ny samarbeidsavtale for perioden 2018-2022. Avtalen forsøkes samkjørt med nabokommuner i forhold til kommunereformen.

Fokus i samarbeidsavtalen er de viktigste helseutfordringene i Tysfjord kommune som er presentert i "Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i Tysfjord kommune".

Nord-Salten Barnevern er en interkommunal barneverntjeneste for kommunene Tysfjord og Hamarøy. Nord-Salten Barnevern er for tiden fullt besatt, men to ansatte har permisjon i 10 % stilling hver. Det mangler derfor for tiden 20 % stillingsressurs. Rundt 9 % av kommunens barn er tilknyttet barneverntjenesten.

Psykisk helse og rus består av 3 årsverk, i tillegg bruker enhetskoordinator for helse og omsorg ca. 60 % av sin stilling opp mot psykisk helse og rus. I 2018 vil en psykiatrisk sykepleier være i noe redusert stilling etter endt permisjon, en psykiatrisk sykepleier på plass og det er foreløpig ikke tilsatt ny ruskonsulent. Tjenesten skal ivareta mange brukere med ulike problemstillinger og det har vært satset på en omfattende kompetanseheving knyttet opp mot de interkommunale prosjekter som foregår, som raskere psykisk helsehjelp og Fact. Tidlig intervensjon er et mål og det vil si at brukere skal få hjelp når de trenger det på et så tidlig stadium som mulig. Tjenesten har et tett samarbeid med nabokommunene Steigen og Hamarøy hvor vi i tillegg til nevnte prosjekter har kommunene via prosjektmidler tilsatt felles psykolog. Det vi ser er et økende behov for å ivareta brukerne ved behov for ettervern i rusbehandling samt psykisk helse hvor man har behov for å bistå pasienter i ulike dagligdagse utfordringer, altså miljøarbeid.

Helsestasjonen består av 2 helsesøstre i til sammen 1,5 årsverk og en jordmor/ helsesøster. Kommunen har per tiden en jordmor i 20 % stilling, og det har ikke vært mulig å få besatt stillingen som jordmor som har vært utlyst.

Legetjenesten har en ledig stilling for fastlege, denne bemannes med vikar gjennom vikarbyrå.

Samhandlingsreformen krever stor faglig kompetanse for å kunne håndtere pasientene som nå utskrives fra sykehus og som skal behandles i hjemkommunen. Vi har store utfordringer med å klare rekruttere fagpersonell, da spesielt sykepleiere. Vi har nå 3 ledige sykepleierstillinger på øst-siden som vi ikke har klart å dekke opp enda med fast personell. Dette medfører igjen at vi er nødt å leie inn sykepleiere fra vikarbyrå på sykehjemmet for i det hele tatt klare driftet faglig forsvarlig henhold til lovverk. Vi har i tillegg en andel ansatte som skal gå av med pensjon i løpet av de nærmeste årene, slik at disse må erstattes av nytt personell.

Ferieavvikling er blitt en stor utfordring, siden vi ikke klarer å dekke opp ferievikarer med lokal arbeidskraft. Sommeren 2017 måtte vi ha fagpersonell fra vikarbyrå både på sykehjemmet samt på åpen omsorg Drag for å klare gi lovpålagt forsvarlig helsehjelp. Dette er svært uheldig da kontinuiteten og kvaliteten på tjenesten blir svært ustabil. Noe som igjen medfører større belastning på de fast ansatte som må ha større oversikt og kontroll på de oppgaver som skal utføres.

For å klare driftet pleie-omsorgstjenesten mer effektivt i årene fremover er det igangsatt arbeid med innføring av velferdsteknologi. Arbeidet er påbegynt høsten 2017. Dette vil på

sikt medføre en bedre ressursutnyttelse, og ikke minst bidra til at hjelpetrengende personer kan klare seg lengre i egne hjem.

Utfordringer

Helse- og omsorgsetaten står overfor mange og store utfordringer i årene som kommer.

Som en oppfølging av meldingene om primærhelsetjenesten og oppgavefordeling i kommunene er det flere endringer i helse- og omsorgstjenestelovgivningen. Det stilles store krav til kommunene som må rustes for å imøtekomme fremtidens krav og behov. En rekke oppgaver overføres til kommunene og det forutsettes større og mer robuste kommuner for å ivareta disse oppgavene. Kommunene må ta utgangspunkt i brukernes samlede behov når tjenestene planlegges og utføres. Dette tilsier behov for styrking av kompetansen på flere områder, blant annet høyere og bredere utdanning av helse- og sosialfaglig personell. For å møte utfordringene i tjenestene og å bidra til faglig utvikling og kunnskapsspredning er det behov for bedre ledelse på alle nivåer og å heve det faglige nivået.

Et annet krav er riktig kompetanse på riktig sted som er avgjørende for å sikre gode helse- og omsorgstjenester og heve kvaliteten på kommunens tjenester. Ved hjelp av Kompetanseløftet 2020 oppfordres kommunene til å sette de samlede kompetanseutfordringene på dagsorden i den helhetlige kommunale planleggingen.

Fra 2018 stilles det krav om at alle kommuner skal ha lege, sykepleier, fysioterapeut, jordmor og helsesøster.

Fra 2020 vil det i tillegg bli stilt krav om ergoterapeut og psykolog.

Arbeidet med kommunereformen og tilpasninger til denne vil medføre utfordringer og økt arbeidsbelastning. Prosjektet Jasska/trygg er et spennende og interessant prosjekt, men også dette vil for enkelte medføre økt arbeidsbelastning utover ordinære arbeidsoppgaver.

Oppfølging av den nye akuttmedisinforskriften med blant annet nye kvalifikasjonskrav til legevaktslegene. Kravene om grunnkompetanse skal være oppfylt innen 1. mai 2018, mens kurskravene skal være oppfylt innen 1. mai 2020. Kommunen plikter å etablere bakvaksordning for leger i vakt som ikke oppfyller kravene. Bakvakslege må kunne rykke ut om nødvendig. Dersom kommunen ikke har muligheter til å skaffe leger som oppfyller kompetansekravene, kan fylkesmannen gjøre unntak fra kravene. Unntaket gjelder for leger som tiltrer i vikariater på inntil to måneders varighet og etter fastsatte krav. Det er ikke mulig å gjøre unntak for leger som skal ha bakvakt. Forskriften skal bidra til at befolkningen ved behov for øyeblikkelig hjelp mottar forsvarlige og koordinerte akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus.

For fysioterapien/frisklivssentralen som jobber mye forebyggende og der det tar lang tid før resultatene viser seg er det en utfordring å kunne dokumentere effekten av disse tiltakene.

I Nord-Salten Barneverntjeneste har det vært ustabilitet i bemanningen/personalgruppen gjennom flere år. Det har vært et stort arbeidspress på de ansatte med mange saker.

Fosterhjem som er plassert langt unna kommunen som medbringer mye reising. Det har vært

utfordringer ift. etablering og samkjøring av en interkommunal tjeneste, selv om det også har vært klare fordeler med dette, som med større fagmiljø og muligheter for å fordele sakene mer. De største utfordringene vil være å overholde frister, få på plass en enda bedre struktur, få en stabil og samkjørt personalgruppe og følge bedre opp tiltakssaker. Man ser også en økning av alvorlige saker som krever mye ressursbruk for å skape gode nok omsorgssituasjoner.

Utfordringene for rus og psykiatri er at de er veldig sårbar i forhold til fravær. Oppstår fravær kan mye bli satt på vent og mange brukere kan bli berørt av dette. Det er også et økende behov for miljøarbeid. Vi har store utfordringer med å følge opp pasienter som trenger intensiv og tett oppfølging. Det være ettervern eller bistand til pasienter som trenger hjelp til å rydde, vaske, handle, ringe, etc.

På samme vis er også helsestasjon sårbar ved fravær. Ofte er helsestasjonen pådriver og hovedansvarlig i saker og dette oppleves som svært belastende og fører til at de saken angår ikke får den framdriften de har behov for.

Kommunen skal sørge for tilbud om døgnopphold for helse- og omsorgstjenester til pasienter og brukere med behov for øyeblikkelig hjelp. Denne plikten trådte i kraft fra 2016 for pasienter med somatisk sykdom og fra 1. januar 2017 skal denne plikten også gjelde for pasienter med psykiske helse- og rusmiddelproblemer. Betalingsplikten innføres ikke før i 2018. Dette er ikke på plass i vår kommune og vi ser at for å ivareta denne plikten er det behov for et tettere samarbeid med nærliggende kommuner.

Legetjenesten har økende etterspørsel på legetimer, høy arbeidsbelastning, rekrutteringsproblemer og sårbarhet i perioder med ustabil drift.

Innsparinger og nedbemanning innen pleie-omsorgstjenesten medfører store utfordringer årene fremover. Vi drifter tre steder med heldøgns omsorg, dette klarer vi ikke ressursmessig. Sykepleiefaglig kompetanse må styrkes for å klare å håndtere komplisert medisinskfaglig behandling som har økt betraktelig etter innføring samhandlingsreformen. Samtidig konkurrerer vi med nabokommuner om den samme fagkompetansen som er blitt svært vanskelig å få rekruttert. Det er stort behov for omsorgsboliger på Drag. Dette for å få samlet heldøgns omsorg på to steder for slik øke kvaliteten på tjenestene som gis til personer med store hjelpebehov. Vi klarer ikke lengre serve tre steder med heldøgns omsorg med nok fagpersonell.

I 2018 vil vi få ytterligere merutgifter knyttet opp mot ressurskrevende brukere. Dette med bakgrunn i barnevernssaker. Dette vil beløpe seg i størrelsesorden +- 6 millioner alt ettersom når tid tiltakene rundt disse personene trer i kraft. Med refusjon fra staten vil man sitte igjen med en merutgift på i overkant av 3 millioner på grunn av dette.

Befolkningsprognose

For å kunne tilrettelegge helse- og omsorgstjenestene i kommunen på sikt, er det blant annet viktig å vite noe om alderssammensetning av befolkningen og forekomst av sykdommer nå og i fremtiden.

Tysfjord har generelt en eldre befolkning enn landsgjennomsnittet. Andelen eldre over 67 år utgjorde 20,6 prosent av befolkningen pr. 1.1.2016. Tilsvarende andel for fylket og landet var hhv. 16,8 prosent og 14,3 prosent. (*Kilde Telemarksforskning TF-notat 20/2016*)

Det er forventet en nedgang i befolkningsgruppen 16-66 år, samt en økning i den eldste befolkningsgruppen over 67 år i årene fremover. Dette vil vedvare i følge beregninger frem til 2040. (*Kilde Telemarksforskning TF notat 20/2016*).

En slik utvikling tilsier at det vil bli færre personer som kan ivareta den stadig økende eldre del av befolkningen

Man antar at de som vil motta tjenester er et nokså stabilt tall i hvert fall innen rus og psykisk helse. Fødselstallene er nokså stabile, snittet de siste årene har ligget på det samme.

De siste års negative demografiske endringer har allerede satt sitt preg på legetjenesten.

Nøkkeltall

Det har i 2017 pr 1. oktober vært 50 henvisninger til Frisklivssentralen. Siden oppstart høsten 2014 har rundt 190 vært henvist til Frisklivssentralen.

Nord-Salten Barnevern har for Tysfjord kommune følgende pr 15.10.17:

- 5 barn i fosterhjem/barnebolig/institusjon/akutt plassert.
- 4 barn med oppfølging fosterhjem/hybel over 18 år.
- 4 barn hvor sak om omsorgsovertakelse skal behandles i fylkesnemnda.
- 2 barn hvor sak om pålegg om hjelpetiltak skal behandles i fylkesnemnda.
- 9 pågående undersøkelser
- 21 barn som har tiltak
- 2 barn som venter på tiltak

Totalt 38 barn i Tysfjord Kommune som er registrert som aktive saker i Nord-Salten Barnevern.

Per i dag har rus og psykiatritjenesten rundt 50+ brukere. Dette tallet har vært nokså stabilt gjennom de siste år, og det forventes det samme i årene fremover. I forhold til helsestasjon oppleves stadig økende henvendelser og flere som har et behov for hjelp og veiledning.

Legetjenesten hadde 502 legekonsultasjoner i september 2017, mot siste status 566 som en nedgang på ca. 11% som er sannsynlig på grunn av ubesatte legestillinger og en del pasienter oppsøker Hamarøy kommune for å få en snarlig legetime. Fra 2014 til i dag har kommunen hatt en fordobling av antall personer med type II diabetes.

Pr. oktober 2017 mottar 172 personer hjelp i kommunen fra pleie-omsorgstjenesten.

Demografikostnader, Tysfjord kommune 2016-2040

• Basert på beregningsopplegget fra TBU (*Teknisk beregningsutvalg for kommunal økonomi*) er det anslått at Tysfjord kommune samlet kan få *merutgifter* på om lag 18 mill. kr (tilsvarende 7,8 prosent av dagens brutto driftsinntekter) i perioden 2016 til 2040, som følge av den demografiske utviklingen.

– I aldersgruppene 0-66 år er det beregnet *mindreutgifter* på om lag 9,9 mill. kr.

– I aldersgruppene 67 år og eldre er det beregnet *merutgifter* på om lag 27,8 mill. kr.

(Kilde Telemarksforskning TF-notat 20/2016)

Styring på mål

Tjenesteområde: Helse og omsorg					
Nord-Salten barnevern	Status	Mål 2017	Mål 2018	Nordland 2017	Landet 2017
Unngå fristbrudd i tjenesten (alle frister i barnevernloven)	Ca. 75 %	5 %	0 %		
Legetjenesten	Status	Mål 2017	Mål 2018	Nordland 2017	Landet 2017
Antall avholdte konsultasjoner inkl. øyeblikkelig hjelp og sykebesøk - pr. mnd	502	500	500		
Antall telefoner/korrespondanse/kontakt med enkeltpasient	1811	1800	1800		
Ventetid til vanlig legetime i dager	21 dager	10 dager	7 dager		
Pleie og omsorg	Status 1. kvartal i prosent	Mål 2017	Mål 2018	Nordland 2017	Landet 2017
- Redusere sykefraværet med 3 %					

	2015 2016					
Ressurskrevende brukere	21,19	20,45	17,45	14,45		
Prestegårdstunet sykehjem	15,64	22,06	19,06	16,06		
Åpen omsorg, Kjøpsvik	17,64	3,97	0,97	0,97		
Åpen omsorg, Drag	11,75	4,8	1,8	1,8		
Åpen omsorg, Storfjord	12,07	0,47	0,47	0,47		

Pleie og omsorg	Status	Mål 2017	Mål 2018	Nordland 2017	Landet 2017
-					
Forebyggende kartleggingsbesøk av personer over 80 år	0 %	50 %	100 %		

8. Teknisk etat

Status

Vannverkene er moderne, men ledningsnettet for vann og avløp er gammelt og slitent. Boligmassen og andre kommunale bygninger forfaller da det brukes lite midler på vedlikehold.

Vegnettet får dårligere standard hvert år pga. få midler til vedlikehold.

Kommunale avgifter og gebyrer er høy, da beregningene tar utgangspunkt i antall abonnenter. Antall ansatte er også redusert til et nivå som gir store utfordringer.

Utfordringer

Kommuneøkonomien er svært anstrengt. Dette medfører at kommunens verdier i form av bygninger og infrastruktur er synkende. Det er dyrt å drifte i spredt bebyggelse.

Kommunen har ingen industri og næringsarealer igjen. Dette hindrer eksisterende næringer å utvide seg samt at evt. ny næring kan ikke etablere seg.

Det er nesten ingen nyere reguleringsplaner, som kan påvirke samfunnsutviklingen positivt.

Unntaket er Drag nærings og industripark.

Arbeidet med ny kommunestruktur ser ut til å bli meget krevende.

Befolkningsprognose basert på boligbygging

Tabell fra kommuneprofilen.

Tabellen viser i prosent, når boligene ble bygd. Det er bekymringsfullt med de lave prosenttallene etter år 2000.

Antall boliger i alt	1191
Byggår	Andel boliger
Før 1900	1 %
1901 - 1920	2 %
1921 - 1940	7 %
1941 - 1945	0 %
1946 - 1960	12 %
1961 - 1970	10 %
1971 - 1980	13 %
1981 - 1990	13 %
1991 -2000	6 %
2001 - 2010	5 %

Nøkkeltall

Tysfjord kommune har 108 boenheter inkl. omsorgsboliger og institusjonsplasser. samt at vi leier 8 leiligheter og 1 hus.

Det er 3 skoler, 1 sykehjem og 1 rådhus.

99 % av kommunale bygg er på stedene Kjøpsvik, Drag, Storfjord og Musken.

Det er 3 godkjenningspliktige vannverk, 2 som ikke er godkjenningspliktige.

I tillegg er det 10 private vannverk.

Vi vedlikeholder ca. 50 km kommunale veger og 15 km med private veger.

Vi vedlikeholder ca. 25.000,- m2 med parkeringsarealer.

Styring på mål

Tabell hentet fra arbeid i Robeknettverket:

Tjenesteområde: Teknisk					
Tjenestekvalitet	Status	Mål 2017	Mål 2018	Nordland 2017	Landet 2017
Svarfrister:					

Byggesaker, svarfrist 3 uker	100 %	100 %	100 %		
Byggesaker, svarfrist 12 uker	100 %	100 %	100 %		
Generell svarfrist etter FVL	50 %	80 %	90 %		
Vann:					
Antall dager med kokepåbud	0	0	0		
Antall dager fri for vann, ikke planlagt	4	0	0		
Veg:					
Responstid etter klage på veg	14 dager	7 dager	7 dager		
Arkiv:					
Andel av kart/byggesaksarkivet som er digitalisert pr 31.12.16	5 %	5 %	75 %		

9. Investeringer

Påbegynt i 2017 og avsluttes i 2018:

- Ny vannledning i Kjøpsvik (hovedvegen). Asfaltering utføres i 2018. Asfalteringen koster ca 850.000,-
- Ny fyrkjele og nødstrømsaggregat Kjøpsvik skole kr.1.000.000,- (Vedtatt av KS og godkjent hos FM)
- Ny vannledning Kjerrvannet kr. 1.100.000,- (Vedtatt av KS, mangler godkjenning fra FM)
- Utbedring/oppgradering av kai i Musken. Kostnad kr.800.000,- (Vedtatt av KS, mangler godkjenning fra FM)

Det er kun ferdigstillelse av disse to prosjektene samt opptak av formidlingslån som er selvfinansierende som er tatt med i investeringsbudsjettet. De øvrige prosjektene innarbeides i budsjettet etterhvert som de vedtas av kommunestyret(KS) og Fylkesmannen(FM) godkjenner låneopptaket.

Påbegynnes i 2018 under forutsetning at det blir vedtatt av kommunestyret i egen sak og Fylkesmannen godkjenner låneopptak:

- Løsning for branngarasje på Storjord fremmes som egen sak.
- Hovedplan vann innarbeides når den er vedtatt.
- Hovedplan avløp innarbeides når den er vedtatt.

Prosjekter som bør utredes:

- Skilting av kommunale veger (nye veinavn er vedtatt)